

med deres Billie. Og jeg veed ikke, om de Herrero tro, at vi i den nuværende høitærede Kirke- og Undervisningsminister have den Mand, hos hvem man vil kunne vente en saadan Samarbeiden med Kommunerne til at ordne deres Skolevæsen, naar man ser hen til den Erfaring, vi have indhentet, og som vil komme til Forhandling under næste Nummer paa Dagsordenen idag. Min Opfattelse er den, at dersom der er Noget, som skal kunne nedbrude Billien i Befolkningen til at bringe Offre for, til at gjøre Noget for Skolevæsenets Fremme, da er det at gaa den Vej, som den høitærede Minister har slaaet ind paa, og jeg er ikke med til at give ham noget yderligere Baaben ihænde til at gennemføre denne Krig med.

Det foreliggende Lovforslag er fra flere Sider blevet kaldt et godt udarbejdet Lovforslag fra Statskolens, fra Evangelynspunktets Side. Der er tilføjet den Bemærkning, at det ikke desto mindre skulde kunne danne Grundlaget for en anden Bygning af vort Skolevæsen, nemlig en mere friskindet Bygning. Dette forekommer mig nu ikke ganske tænkligt; men det faae vi at se i Fremtiden. Jeg vil bede ærede Medlemmer lægge lidt Mærke til, hvor vidt det er rigtigt, at det foreliggende Lovforslag kan anses for at være et velbygget Forslag paa Statskolens Grundvoold. Der er da, hvis jeg ikke meget feiler, den Mærkelighed derved, at ethvert af de Punkter, som i Lovforslaget indeholder noget Nyt, har mødt Modstand netop fra Statskolevennernes Side i de Udtalelser, som vi her have hørt fra forskjellige Medlemmer i Thinget, baade ved den foregaaende 1ste Behandling og ligeledes i Dag. Den første Forbring, som man maatte stille til et vel udarbejdet Skolelovsforslag fra Statskolens Stade, vilde være den Fordring, som det ærede Medlem for Kjøbenhavn's Ste Valgfreds (Wille) har gjort gjældende, nemlig en Kodificering af de nu gjældende Skolelove. Det vilde jeg anse for at være det Bæstentligste, naar man ønskede en Systematisering af det Hele, at man da ogsaa opnaaede at faae samtlige derhen hørende Love samlede, men det faar man paa ingen Maade. Vil man behandle det foreliggende Lovforslag og herite nogen Veiledning deraf, saa maa man paa ethvert Punkt have Skoleloven af 1814 og en Række af andre Love paa dette Omraade ved sin Side. Altsaa, i den Henseende, formelt, systematisk er der Intet opnaaet ved det Forslag, som her foreligger. Der opnaas en Bestræbelse henimod en større Uniformering af de forskjellige Skoler, idet man søger at fastslaa visse Regler for Ordningen i Kommunerne, men denne Ensartethed paa vort Skolevæsens Omraade, tror jeg, at slet Ingen sætter Pris paa, og imod den er der faldet meget vigtige Udtalelser fra alle Sider her i Salen. Man henviste da til, at saa var der intet Andet for end til Syvende og sidst at skyde Afgjørelsen af

de enkelte Sager over til Ministeren og lade ham være den, der træffer Afgjørelsen efter Hensynet til de særegne Forhold, som findes i de forskjellige Kommuner. Men her møde vi da en saadan Centralisation, som jeg tror, er Noget, vi allermindst kunne være tjente paa dette Omraade. — Hvad angaar det øvrige Indhold, møde vi en ny Bestemmelse, en Forandring i Mulktsystemet, nemlig Afskaffelsen af de nugjældende Regler for Mulktering og Indspørelse af den Bestemmelse om Bøder fra 2 til 25 Kroner, samt Bemyndigelse for Kommunalbestyrelserne til at indkalde de Forsømmelige for sig og give dem Paamindelser. Jeg har kun hørt eet æret Medlem tage Ordet for denne Ordning af Mulktsystemet, og jeg anser den for at være i allerhøjeste Grad uheldig. Jeg er overbevist om, at Kommunalbestyrelserne indtændig ville frabede sig en saadan diskretionær Myndighed, som Lovforslaget vil tillægge dem. Det vilde være uovisligt for noget Sogneraad at træffe disse Afgjørelser, at udøve en saadan arbitrar Straffemyndighed, hvor man skal dømme efter et Skjøn og ikke har den mindste Regel at gaa efter, og Enhver vil kunne se, hvilken Afgang der herved aabnes for Vilkaarlighed og Hensyntagen til Personer. Det nugjældende Mulktsystem er ikke efter mit Ønske, men det er af den Bestaffenhed, at det er saa lidet skadeligt som muligt. Den lille Betskatning af de 3 Skilling om Dagen kan endelig ikke gjøre nogen Mand stor Fortræd, og saa er der den Fordel ved det, at det er en aldeles bestemt Gjensandt for Beregning; saa og saa Meget mulktteres der for den og den Forseelse, og der er ikke aabnet Afgang til noget som helst Skjøn eller Vilkaarlighed. Jeg er altsaa af den Mening, at vi staa os bedst ved at blive ved det nugjældende Mulkteringsystem, saa længe som man ikke kan komme ind paa en ganske anden Vej. — I det nu forelagte Lovforslag er der gjort en Forandring fra det tidligere Lovforslag, idet nemlig Lovforslagets § 7 er ny og giver Kirkeministeriet en Bemyndigelse til, naar Skoledirektionen og Skolekommissionen derom ere enige, at indføre nye Mulktsystemer, og til muligvis endog forsøgsvis at lade Mulktering bortfalde. Jeg sætter megen Pris paa Indrømmelser, naar jeg i denne kan se et reelt Indhold, men en Indrømmelse, som skal bestaa i, at det er Skoledirektionen og Skolekommissionen, som skal raade over, hvorledes Mulkteringen skal foregaa i en Kommune, sætter jeg slet ingen Pris paa, og for saa vidt anser jeg den Foranstaltning, der her er bragt i Forslag, for at være af fuldstændig illusorisk Betydning. Lade vi det nugjældende Mulktsystem staa med alle dets Naragtigheder — thi naragtigt er det i Birkeligheden — saa falder det en skjønn Dag af sig selv, og da vil vistnok Udviklingen blive bestemme den Gænge, det kommer ind i. — Det næste Punkt, jeg kommer til, er Spørgsmaalet om